

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศต่างๆ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)

Food Allergen List of Some Selected Countries
(Second Revision, 2011)

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศต่างๆ
(ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)

Food Allergen list of Some Selected Countries
(Second Revision, 2011)

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศต่างๆ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2)

Food Allergen List of Some Selected Countries (Second Revision, 2011)

เอกสารวิชาการชุด Easy rules

จัดทำโดย สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

50 เกษตรกลาง บางเขน ถนนพหลโยธิน

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

พิมพ์ครั้งที่ 3 มกราคม 2554

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

สงวนลิขสิทธิ์

คำนำ

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ “รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศต่างๆ ” มาแล้ว 2 ครั้ง คือในปี 2550 และปี 2552 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบในเรื่องนี้ค่อนข้างมาก

ในปีนี้เป็นโอกาสอันดีที่มกอช.จะได้ปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย โดยเพิ่มเติมประเทศใหม่ๆ เข้าไป เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยที่ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารไปในประเทศต่างๆ

หวังว่า เอกสารฉบับนี้คงมีประโยชน์กับทุกท่าน และหากท่านใดมีข้อมูลของประเทศอื่นๆ มกอช.ยินดีแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ยังภาคเอกชนอื่นๆ ต่อไป

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
มกราคม 2554

อาหารก่อภูมิแพ้

• อาการภูมิแพ้อาหารนั้นก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพมนุษย์สำหรับบุคคลที่มีภูมิแพ้ต่อการบริโภคอาหารชนิดนั้น ซึ่งอาการเจ็บป่วยอาจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลและปริมาณที่บริโภค เช่น อาการคัน เป็นผื่นแดง ปากบวม คลื่นไส้ อาเจียน อึดอัด หายใจไม่ออก หรือในกรณีรุนแรงอาจถึงขั้นช็อคหมดสติ หรือกระทั่งเสียชีวิตได้

• ปัจจุบันยังไม่มีวิธีการรักษาให้หายขาดหรือป้องกันได้อย่างสมบูรณ์ วิธีเดียวที่ได้ผลคือหลีกเลี่ยงการบริโภคอาหารที่ตนเองเป็นภูมิแพ้เสีย

• ดังนั้น ประเทศต่างๆ จึงมีการออกกฎระเบียบที่เป็นการติดฉลากอาหารก่อภูมิแพ้ภาคบังคับ โดยให้ระบุส่วนประกอบที่เป็นอาหารก่อภูมิแพ้นั้นในฉลากเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริโภคที่มีปัญหาภูมิแพ้อาหารได้หลีกเลี่ยงผลิตภัณฑ์อาหารชนิดนั้นๆ และเป็นการป้องกันปัญหาด้านสุขภาพของผู้บริโภค

• อาหารก่อภูมิแพ้แต่ละประเทศอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ลักษณะนิสัยการบริโภคของชนชาติ (เช่น ปริมาณ การบริโภคอาหารนั้นๆ ความถี่ในการบริโภค ความนิยมในการใช้เป็นส่วนประกอบในอาหาร เป็นต้น) ความแตกต่างทางพันธุกรรม (เช่น บางชนชาติอาจมีโอกาสมิแพ้อาหารบางชนิดมากกว่าอีกชนชาติหนึ่ง) เป็นต้น

ตัวอย่างเช่น

- ถั่วลิสงเป็นอาหารก่อภูมิแพ้อันดับที่ 3 ในสหรัฐอเมริกาและสวิตเซอร์แลนด์
- ข้าวสาลีเป็นอาหารก่อภูมิแพ้อันดับที่ 3 ในเยอรมันและญี่ปุ่น
- ปลาเป็นอาหารก่อภูมิแพ้อันดับที่ 3 ในสเปน
- เมล็ดงาเป็นอาหารก่อภูมิแพ้อันดับที่ 3 ในอิสราเอล

• ทั้งนี้ อาจมีการปรับปรุง เพิ่มเติม หรือยกเลิกรายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ได้เมื่อเวลาผ่านไปขึ้นอยู่กับข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และสถิติการเจ็บป่วยเนื่องจากภูมิแพ้อาหาร เช่น ในปี 2549 สหภาพยุโรปได้เพิ่มถั่วลิสงและสัตว์น้ำกลุ่มหอย และปลาหมึกในรายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ ซึ่งมีผลบังคับใช้ในเดือนธันวาคมปี 2550 หรือในปี 2551 ญี่ปุ่นได้มีการเปลี่ยนรายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ที่แนะนำให้ติดฉลากโดยสมัครใจเป็นอาหารก่อภูมิแพ้ที่บังคับให้ติดฉลากสินค้าที่เกี่ยวกับสินค้าประมง ซึ่งได้มีแผนการบังคับใช้มาจนถึงปี 2553 ปัจจุบันจึงถือว่าบังคับใช้แล้ว

• รายละเอียดของข้อกำหนดการติดฉลากอาหารก่อภูมิแพ้ชนิดที่ระบุไว้ในกฎระเบียบของแต่ละประเทศอาจแตกต่างกันไปบ้าง แต่โดยหลักการแล้วคือ ต้องระบุว่ามีอาหารก่อภูมิแพ้ชนิดนั้นๆ เช่น มี “กุ้ง” เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์นั้นๆ (contain shrimp)

ในบางประเทศอาจมีกฎหมายเฉพาะของสินค้านั้นๆ ทำให้ไม่ปรากฏรายชื่ออาหารนั้นเป็นรายการในระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้ เช่น บางประเทศมีการกำหนดเรื่องการติดฉลากสารซัลไฟต์ไว้ในกฎระเบียบเกี่ยวกับเครื่องดื่ม จึงไม่ปรากฏในระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้โดยตรง แต่ในประเทศอื่นอาจกำหนดเรื่องนี้ไว้ในกฎระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้ อย่างไรก็ตาม มักจะมีข้อกำหนดในทางปฏิบัติการติดฉลากสารซัลไฟต์ในเครื่องดื่ม เนื่องจากทำให้เกิดอาการภูมิแพ้สำหรับผู้ป่วยโรคหอบหืดได้ จากข้อมูลก็พบว่าร้อยละ 2 ของผู้ป่วยโรคหอบหืดจะมีอาการแพ้ซัลไฟต์ (ข้อมูลของ Health Canada) ทำให้เกิดอาการหอบหืดได้

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

Food Allergen List

รายการ*	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	สหภาพยุโรป	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	ญี่ปุ่น	ฮ่องกง	มาเลเซีย	หมายเหตุ
ถั่วลิสง (peanuts)	✓ (ยกเว้น highly refined peanuts oil)	✓	✓ (ยกเว้น fully refined peanuts oil)	✓	✓	✓	✓	✓	highly refined oil หมายถึง น้ำมันที่ผ่าน กรรมวิธี ทำให้บริสุทธิ์ โดยไม่มีโปรตีนเหลืออยู่บ้าง
ถั่วเหลือง (soybeans)	✓ (ยกเว้น highly refined soybean oil)	✓	✓ (ยกเว้น fully refined soybean oil and fat)	✓	✓	✓	✓	✓	fully refined oil หมายถึง น้ำมันที่ผ่าน กรรมวิธี ทำให้บริสุทธิ์ โดยไม่มีโปรตีนเหลือ อยู่เลย
Tree nuts	✓ รวมมะพร้าว (coconut)	✓ (ระบุ Almonds, Brazil nut, cashews, hazelnuts, pecans, pine nut, pistachios, walnuts, macadamia)	✓ (nuts) ไม่รวมมะพร้าว	✓ ไม่รวม มะพร้าว	✓ ไม่รวมมะพร้าว	✓ เฉพาะ walnuts	✓ ไม่รวมมะพร้าว	✓ (nuts)	ต้องระบุชนิด (specific name) เช่น แมคคาเดเมีย (macadamia) วอลนัท (walnuts) อัลมอนด์ (almonds) พีแคน (pecans)
ถั่วลูปิน lupin (ถั่วในตระกูล Lupinus sp.)			✓						มีปริมาณ < 500 ชนิด
เมล็ดงา (sesa me seeds)		✓	✓		✓				

* รายการที่ระบุจะรวมผลิตภัณฑ์ด้วย เช่น รายการปลา หมายถึงปลาและผลิตภัณฑ์

- ✓ ติดฉลากภาคบังคับ
- ✓ ติดฉลากโดยสมัครใจ

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

Food Allergen List

รายการ*	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	สหภาพยุโรป	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	ญี่ปุ่น	ฮ่องกง	มาเลเซีย	หมายเหตุ
พืชตระกูลเดียวกับขึ้นฉ่าย (celery)			✓						
ธัญพืชที่มีกลูเตน (Cereals containing gluten) - เฉพาะข้าวสาลี (wheat) - รวมอื่นๆ (others)	✓	✓ wheat, rye, barley, triticale (ผลิตภัณฑ์ wheat-rye)	✓ ✓	✓ ✓	✓ ✓	✓	✓ ✓	✓ ✓	■ ต้องระบุชนิด เช่น rye, barley, oat, spelt และลูกผสมของพันธุ์เหล่านี้
บัควีท (buck wheat)						✓			
เห็ดโคนญี่ปุ่น (matsutake)								
ส้ม (oranges)								
กีวี (kiwi)								
ลูกพีช (peachs)								
แอปเปิ้ล (apples)								
มันวูเซา yamamomimo (yams)								
ถั่วลิสง (bakkalos)								

* รายการนี้จะรวมผลิตภัณฑ์ด้วย เช่น รายการปลา หมายถึงปลาและผลิตภัณฑ์

✓ ติดฉลากภาคบังคับ
..... ติดฉลากโดยสมัครใจ

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

Food Allergen List

รายการ*	 สหรัฐอเมริกา	 แคนาดา	 สหภาพยุโรป	 ออสเตรเลีย	 นิวซีแลนด์	 ญี่ปุ่น	 ช่งกง	 มาเลเซีย	หมายเหตุ
สัตว์น้ำ									
• ปลา (fish)	✓	✓	✓	✓	✓	กำหนดเป็น รายการเฉพาะ ✓ ปลาแซลมอน (salmon) ✓ ปลาแมคเคอเรล (mackerel) ✓ โชปลาก (ikura)	✓	✓	▪ ต้องระบุ ชนิด เช่น catfish , salmon , tilapia
สัตว์น้ำกลุ่มมีเปลือกแข็ง (shellfish) แยกเป็น -กลุ่ม crustaceans (หัวกับอกเชื่อมกัน, มีหนวดและระยางค์)	✓	✓	✓	✓	✓	✓ กุ้ง (shrimp, prawn) ✓ ปู (crab)	✓	✓	▪ ต้องระบุชนิด เช่น กุ้ง (shrimp, prawn, loster), ปู (crab), กิ้ง (mantis shrimp)
-กลุ่มหอยและปลาหมึก (Molluscs)			✓	✓	✓	✓ หอยเป๋าฮื้อ (abalone) ✓ ปลาหมึก (squid, octopus)		✓	▪ หอยฝาเดียว (uni- valve), หอยสองฝา (bivalve), ปลาหมึก (squid, octopus, cephalopods)

* รายการนี้จะรวบรวมผลิตภัณฑ์ด้วย เช่น รายการปลา หมายถึงปลาและผลิตภัณฑ์

✓ ติดฉลากภาคบังคับ
✓ ติดฉลากโดยสมัครใจ

รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้

Food Allergen List

								
รายการ*	สหรัฐอเมริกา	แคนาดา	สหภาพยุโรป	ออสเตรเลีย	นิวซีแลนด์	ญี่ปุ่น	ฮ่องกง	หมายเหตุ
ซัลเฟอร์ไดออกไซด์และซัลไฟท์ (Sulfur dioxide and Sulphite)	✓ >10 ppm	✓ 0 ppm	✓ > 10 ppm หรือ 10 mg/L express as SO ₂	✓ ≥ 10 ppm	✓ ≥ 10 ppm	✓ > 10 ppm	✓ > 10 ppm หรือ 10 mg/L express as SO ₂	การติดฉลาก Sulphite ในอาหารและเครื่องดื่ม หลายประเทศกำหนดไว้ในระเบียบอื่นๆ จึงนำมารวมไว้ในที่นี้ด้วย แต่มีบางประเทศระบุไว้ในระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้โดยตรง
มัสตาร์ด (mustard/mustard seeds)		✓	✓					แคนาดาได้ทบทวนการเพิ่ม 3 รายการเป็นอาหารก่อภูมิแพ้ คือเมล็ดมัสตาร์ด หัวหอม กระเทียม แต่ผลสรุปคือให้เพิ่มเฉพาะเมล็ดมัสตาร์ดเป็นรายการอาหารก่อภูมิแพ้ชนิดใหม่

* รายการที่จะรวมผลิตภัณฑ์ด้วย เช่น รายการปลา หมายถึงปลาและผลิตภัณฑ์

✓ ติดฉลากภาคบังคับ
✓ ติดฉลากโดยสมัครใจ

บรรณานุกรม

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร มกอช.. ระเบียบการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร, ตุลาคม 2548.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, กฎระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้ประเทศคู่ค้าของไทย, กันยายน 2549.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, คำแนะนำการติดฉลากของห้องกรรเรื่องอาหารก่อภูมิแพ้ วัตถุเจือปนอาหาร และวันเดือนปี, สิงหาคม 2550.

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงโตเกียว, กฎระเบียบอาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศญี่ปุ่น (ใหม่), 29 ตุลาคม 2552.

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, รายชื่ออาหารก่อภูมิแพ้ของประเทศต่างๆ (ฉบับปรับปรุง), พฤศจิกายน 2552.

Office Journal of the European Union, Directive 2003/89/EC of the European Parliament and of the Council of 10 November 2003 and amending Directive 2000/13/EC , November 25, 2003.

USFDA, Advice to Consumers : Food Allergen Labelling and Consumer Protection Act of 2004. Question and Answers, December 12, 2005 (and its editions).

Ministry of Health Malaysia, Regulation 11, October 2010.

Health Canada, Health Canada's Modifications to Regulatory Project 1220
- Enhanced Labelling for food Allegens, Gluten Sources and Added sulphites.

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร
สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
โทร. 0 2561 2277 ต่อ 1338 โทรสาร 0 2561 4034
อีเมล acfspol@acfs.go.th
มกอช-2554-กนม-4

